

NOTE.—The persons appointed by the Bishop to act as his attorneys were Major Richmond, Dr. Greenwood, and Archdeacon Paul; but no steps were taken to alter the terms of the leases previously issued by the Native Reserves Trustee, until the arrival of the first Bishop of Nelson, Dr. Hobhouse, when new leases were granted for twenty-one years.—A. MACKAY.

TELEGRAM from the BISHOP of NELSON to the PREMIER.

COPY of telegram read to the House (see *Hansard*, 6th May, 1887, p. 121): "The Trust has received destitute children according to the grant, and when the repairs to the building now in hand are finished, by the funds which accumulated during the last few years, will be able to receive more children. It is, and has been, open to Maoris. I am prepared to maintain that the Maoris agreed to give the land for the purpose. It stands on the same basis as numbers of other trusts given in the same way.—BISHOP OF NELSON."

[TRANSLATION.]

WHAKAMAHARATANGA mo runga mo te Pitihana o Tapata Harepeka me etahi atu kia whakahokia atu etahi whenua kei Motueka kua karaatititia ki te Pihopa o Niu Tirenī hei oranga mo tetahi Kura, i tangohia tenei whenua i roto i etahi whenua kua rahuitia hei oranga hei painga monga Maori.

I TE mea kei te huihui te korero mo te whakanohonoho nga te Kainga o Whakatu me te korero mo nga ritenga o te pitihana nei, e kore e taea te korero whakamarama mehemea kaore e matua korero poto i i nga tikanga mo taua whakanohonohonga taea noatia te wehenga me te whakatapunga o enei whenua rahui i Motueka e korerotia nei.

Tetahi tikanga nui i roto i te mahi o te Niu Tirenī Kamupane, he whakarite rahui Maori, me te whakauru hoki i tetahi kupu i roto i nga pukapuka hoko whenua o nga Maori kia puritia kia rahuitia e taua Kamupane tetahi wahi o te whenua e rite ana ki te kotahi te kau eka i roto i ia rau eka hei painga hei oranga mo te hunga e tuku nei i o ratou whenua a ka puritia aua wahi i runga i te tikanga tiaki.

I runga i te whakamananga o tenei tikanga i rahuitia e taua Kamupane i te Kainga o Whakatu e ruatakau nga 100 eka, ara 100 nga 4 eka; 100 nga tekiona kei waho tata e 50 eka ki te tekiona kotahi me te 100 tekiona he 150 eka ki te mea kotahi kei waho ahua tawhiti. A heoi te wahi e mau ana 5,057 eka.

Hei apiti hoki mo ia 10 eka o rato i te rau i whakaae ano te Kawanatanga me te Kamupane o Niu Tirenī, me hoatu ano etahi atu whenua hei nohoanga mo nga Maori, i te mea hoki ko ia 10 eka i rahuitia ra kua e nohoia era, erangi me waiho era tu whenua kia whakahaerea a ko nga hua e puta mai ana me whakapau hei oranga hei painga hei ahatanga ma te hunga tuku.

Ko te whiriwhiringa i aua rahui ra he mea rotarota, pena me o nga pakeha.

Ko aua te kau ra, i roto i nga taone me waho atu he mea whiriwhiri e te Tumuaki o nga Pirihimana, e Te Tamihana i te tau 1842.

Hei whakamanga mo te ritenga i whakaotia e Kapene Wekipire me nga Maori i muri tata o te taenga mai o nga pakeha hei noho, i whakaritea kia puritia e nga Maori etahi wahi rahi o te motu ngaherehere nui i Motueka kei reira hoki a ratou mahinga kai i taua wa. A i te mea kua oti te ruri a ratou mahinga i roto i nga tekiona na reira ka whiriwhiria ka rahuitia enei rimatekau eka mo ratou i raro i te ritenga o te Niu Tirenī Kamupane, ara Nama 157, 159, 160, 161, 183 me 187, hui katoa 300 eka, na Te Tamihana i rahui.

I te tau 1844 I tukua mai a te Peina me te mana nui hoki ki aia na te Kawanatanga o Ingarangi i tuku mai hei rapurapu hei whakatau te Kereme o te Niu Tirenī Kamupane ki etahi whenua i te koroni nei. A i tae atu ia ki Whakatu ki te rapu i nga tikanga mo te kereme o taua Kamupane ki taua takiwa. No tona taenga atu ki Motueka rokohina atu e noho ana nga Maori i runga i o ratou na rahui, ara i aua tekiona, me te whakanoho me te mahi kai hoki ki etahi atu whenua kua oti te whiriwhiri e nga pakeha mo ratou ake. Na reira i peneitia kia mana te ritenga a te Kamupane ki nga pakeha i hoko ona whenua, a ka whakawhitia enei tekiona ka hoatu etahi mea ke kei roto i nga tekau kua oti te rahui i etahi atu takiwa Tona mutunga iho ka riro e whitu nga tikiona hei riwhi mo nga tekiona e whitu e rite ana te pai kei te Ngahere nui. Hoatu ana e Te Komihana Peina e toru nga tekiona hou hei apiti huihui katoa nga tekiona 16, nga eka o roto 800.

I te tau 1853, ia Hurae me Akuhata ka whakaputaina nga Karauna karaati e rua mo nga eka 1078: 0: 5. Ki te Pihopa o Niu Tirenī hei painga hei oranga mo tetahi kura hei whakaako i nga tamariki ki nga tikanga Karaipiture me nga tikanga o te Ingirihi me nga mahi kimi oranga. Me uru nga tamariki o nga iwi e rua me nga tamariki o nga rawakore me nga tamariki o nga tangata o nga moutere.

918: 0: 5. Eka o aua whenua i tangohia i roto nga te kau ara nga whenua e tiakina ana mo nga Maori, 160 eka no te whenua Karauna. I roto i te wahi i tangohia i roto o nga whenua tiaki mo nga Maori. Ko nga whenua pai rawa atu era otiia ko te 160 o te whenua Karauna he whenua pakihi rawa atu, a e takoto nei tona ahua inaianei.

I roto i te 918 kua tangohia ra, kei kona te 350 eka i ata rahuitia e Te Peina i mua mo nga Maori a koina ano te take i kore ai e whai painga taua kura, he pouri no nga tangata ki te tango-hanga hetanga o to ratou whenua.

I te whakataunga o nga whenua rahui i Motueka a ka rangona taua whakaotinga ka paahitia e te Porowinihera Kaunihera Whakatu tetahi motini e whakahe ana i te whakaputanga ketanga o enei whenua, me te ki hoki e tino takahi ana tenei i te ritenga i whakanohia te takiwa o Whakatu. I tukua hoki tetahi memoriara ki te Heketari o te Koroni kei Ingarangi e whakaatu ana i nga take e tika ana kia kaua e Whakaputaina nga karaati o aua whenua ki te Pihopa.